

BOYUN EGME

HAFTALIK SIYASI GAZETE ■ 17 OCAK 2020 GUMA ■ SAYI: 204 ■ 1 TL

Zara'nın 2020 koleksiyonu belli oldu: Taşeron işçiler

Zara mağazaları, Manpower şirketi aracılığıyla taşeron işçi almaya başlamasıyla birlikte taşeron politikasının emek düşmanı sonuçları da hemen ortaya çıktı. Ama bu sefer taşerona alınan işçiler kadar kadrolu işçiler de duyarlı. Taşeronlaştırmının asıl onların geleceğini karartacağını farkındalar. • Sf4

- 2014 – 2018 yılları arasında **14,5 milyon** abonenin elektriği, **5,5 milyon** abonenin doğalgaz faturalarını ödeyemedikleri için kesildi
- 2019 yılının ilk 9 ayında **3 milyon 365 bin 784** kişinin elektriği borcundan dolayı kesildi
- 2019 yılının ilk 9 ayında doğalgaz borcunu ödeyemeyenlerin sayısı **710 bin 364** oldu
- Ankara'da son 5 yılda **624 bin** abonenin suyu borcundan dolayı kesildi
- İstanbul'da sadece 2017 yılında **580 bin** kişinin suyu borcundan dolayı kesildi

**Enerji:
Emekçinin
sorunu,
patronun kâr
kapısı**

Üşüyoruz, boğuluyoruz, KAZIKLANIYORUZ...

SERMAYENİN DIŞA BAĞIMLILIĞA BAĞIMLILIĞI VAR

1990-2016 yılları arasında Türkiye'nin birincil enerji arzındaki net ithalat oranı %52'den %74'e yükseldi. 2018 yılında ithal kaynaklı elektrik üretiminin toplam Türkiye elektrik üretimi içindeki payı %51 olarak açıklandı. Yani dışardan satın alınan "elektrik" dışında, ülkede üretilen elektriğin de girdisi dış kaynaklı artık. Doğalgazda %99,4, petrolde ise yaklaşık %94,6 oranında dışa bağımlılık söz konusu. Asıl büyük sorunsu bu durumun sermaye sınıfı tarafından kabullenilmiş olması. Patronların kâr zarar hesabı içinde serbest piyasa bir değişmez olarak duruyor. Doğalgazda dışa bağımlılığa baktıklarında tek bir şey görüyorlar: dışarıdan 5'e alıp, içeride 10'a satacakları bir mal! Ufaksuz sermaye ile ancak bu kadar... • Sf 2

EMEĞİNİN ENERJİ SORUNUNUN ÇÖZÜMÜ İÇİN HEMEN YAPILABİLECEK ÇOK ŞEY VAR • Sf 2

İŞİN ÖZÜ... NEYE PARA ÖDÜYORUZ?

Enerji Hakkı

Enerjiden faydalanmak tıpkı sağlık, eğitim, barınma, ulaşım gibi **temel bir insan hakkı** olarak değerlendirilmelidir. Enerji politikasının temelinde enerjinin tüm yurttaşlara **yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve güvenilir** bir şekilde sunulması yer almalıdır. Bu ilke kamusal bir hizmeti gerekli kılmaktadır. • Sf2

Fatura Kalemleri

Elektrik faturasına ödediğimiz ücret önceden **kalem kalem yazılarak faturamızda yer alıyordu**. Daha sonra getirilen düzenleme ile bu giderler 'dağıtım bedeli' başlığı altında toplanmıştı. Temmuz 2019'da 'dağıtım bedeli' de **faturadan çıkarıldı**. EPDK durumu 'faturada sadeleştirme' olarak açıkladı. • Sf3

AÇMA- KAPAMA PARASI SOYGUNU

Son 3 yılda açma kapama bedeli adı altında yurttaşların cebinden yaklaşık 500 milyon TL alındı. Bu para doğrudan patronların cebine gitti. Açma kapama bedeli adı altında elektrikte 37 lira ile 189 lira arası bir fatura çıkarılırken doğalgazda bu bedel 26,5 lira olarak uygulanıyor. • Sf 3

ÜCRETLER SABİT, ZAMLAR OTOMATİK

• Sf 3

Tüketim garantisi verilmiş şirketlere kullanılmayan doğal gazın ya da elektriğin parasını veriyor devlet. Hastanemizden, okulumuzdan kısıyor enerji baronlarına dağıtıyor.

Olmayan maaşımızı doğalgaza bağlıyoruz, ödeyemediğimizde kesiliyor. Ödediğimizde bir de açma/kapama parası adı altında haraç veriyoruz.

21. yüzyılda, buhar türbininin icadından 320, alternatif akımın icadından 120, ilk güneş pilinden 180 yıl sonra evimizi aydınlatmak, ev aletlerimizi çalıştırmak için kullandığımız elektriğe bir dünya para veriyoruz.

Dağıtım şirketleri, şebeke kaçaklarının parasını bizden alıyor. Peşkeşten payını alıp enerji baronlarının arasına katılmış Cengiz Holding'e vergi afları çıkarken, elektrik faturamızda TRT'ye verdiğimiz haraç bile eksik olmuyor.

Enerjide dışa bağımlılık ülke ekonomisinin tepesinde Demokles'in kılıcı gibi sallanırken patronlar kazanacakları paraya bakıyorlar. Enerji gibi bir alanda planlama hak getire, halkçılık ölmüş!

Elektrikte, doğalgazda kazıklanıyoruz. Bunlara para yetiştiremediğimizde ayazda kalıyor üşüyoruz. Çevre düşmanı termik santrallerin, birazcık ısınmak için kullandığımız kalitesiz kömürün dumanı altında boğuluyoruz.

BU ŞİRKETLERİ TANIYORSUNUZ

AKP ile birlikte enerjide üretimdeki patron payı sürekli arttı. Özelleştirme yağmasına, doğayı, insanı, çevreyi ve emeği hiçe sayan patronların kâr hırsıyla büyüttükleri yatırımları eklendi. Enerji sektöründe faaliyet gösteren patronların listesine baktığımızda şaşırmıyoruz: Hepsi tanidik. • Sf 3

ÖZELLEŞTİRME YAĞMA VE HAK GASPIDIR

2001 yılındaki ekonomik krizi takiben çıkartılan petrol, doğalgaz ve elektrik piyasası kanunları AKP'li yıllarda enerjinin bir kamu hizmeti olmaktan iyice uzaklaştırılmasında etkin biçimde kullanıldı. Bu sayede yurttaşların enerjiden faydalanması tamamen ticari bir faaliyete dönüştü. • Sf 2

HALK ÖLÜM SOLUYOR

OECD verilerine göre, Türkiye'deki enerji ihtiyacının yüzde 88'i fosil yakıtlardan sağlanırken, bu da büyük bir hava kirliliğine neden oluyor. Sağlık ve Çevre Birliği HEAL tarafından 2014 yılında yayımlanan "Ödenmeyen Sağlık Faturası-Türkiye" verilerine göre, Türkiye'de bulunan termik santrallerin yol açtığı hava kirliliği nedeniyle 3000 erken ölüm yaşandı. Yine Türkiye için hava kirliliğine bağlı ölümlerin sayısı, OECD tarafından yaklaşık 30 bin olarak tahmin ediliyor.

Türkiye'de son dönemde yeniden gündeme gelen ve uzun yıllar baca filtresiz çalışarak halkın yaşamına mal olan santraller, kimi kentlerde başka enerji kaynağı yok diye "mecburen" faaliyete devam ettiriliyor. Üstelik kapatılan termik santrallere enerji üretmemesine rağmen "devlet" garantisi adı altında ödeme yapılmaya devam ediyor. Yani hem yurttaşları zehirliyorlar, hem de bu zehirlenmeye ara verdiklerinde de halkın cebinden "garanti" ücretlerini almaya devam ediyorlar. Biraz magazin kokmakla birlikte geçtiğimiz günlerde basına yansıyan bir habere de değinelim. İTÜ'den Prof. Dr. Hüseyin Toros, hava kirliliğinin geldiği boyuta dikkat çekmek için nüfusu en fazla olan 4 büyük ili baz alarak bazı hesaplamalar yapmış. Bu hesaplamalara göre, İstanbul'un havasını solumak yılda 16 paket sigara içmeye eş değer. Bu rakam Ankara'da 17, İzmir'de 23, Bursa'da ise 38 pakete çıkıyor...

ISINMA, ELEKTRİK, SU TEMEL HAKLARDIR

Kış aylarıyla birlikte emekçileri belki de en çok zorlayan başlıklardan biri haline geldi faturalar. Ne ısınabiliyoruz, ne aydınlanabiliyoruz ne de gönül rahatlığıyla “muslukları” açabiliyoruz.

Bir yandan açlık sınırında bir maaş, diğer yandan otomatik zamlarla her geçen ay altından kalkması biraz daha zor hale gelen elekt-

rik, doğalgaz ve su faturaları...

Halkın en temel ihtiyaçları AKP'nin, patronların ve belediye yönetimlerinin kâr kapısı olarak görülünce soygun da gün geçtikçe katlanarak büyüyor.

Kriz koşullarında milyonlarca emekçi ödenemeyen faturalar nedeniyle elektriğinin, doğalgazının ve suyunun kapatılmasına adeta alıştırılmış oldu. Halkın bir kısmı ise belki faturalarını ödeyebiliyor

ama geriye insanca yaşayacak bir maaş kalmıyor. Düzen sömürü düzeni olunca halkın en temel ihtiyaçları bir tür soygunun konusu haline geliyor. Oysa Sovyetler Birliği deneyimi, halkın en temel ihtiyaçlarının tüm yurttaşlara nasıl ücretsiz olarak sağlanabileceğini göstermişti.

Şimdi yurttaşlardan bu soyguna boyun eğmeleri, ödeyemedikleri faturalar nedeniyle sogukta, susuz

ve elektriksiz yaşamaya alışmaları isteniyor. Oysa başka bir düzenin, halkın en temel ihtiyaçlarının ücretsiz olarak sağlandığı, barınma, aydınlanma, ısınma, sağlık, beslenme ihtiyaçlarının rant konusu olmadığı bir düzenin boş bir hayal olmadığını geçmişte gördük.

21. yüzyılda barınma, ısınma, temiz suya ve elektriğe ulaşma gibi olanakların herkes için karşılıksız bir hak olarak sağlanması değil, bunun böyle olmaması delilik. Yeter ki halk bir araya gelsin, örgütlü olarak bu soyguna dur desin...

SERMAYENİN BAĞIMLILIĞI: DIŞA BAĞIMLILIK

Ülkemiz petrol başta fosil yakıtlar açısından çevre ülkeler kadar zengin değil. Bunun da bir sonucu olarak enerji alanında dışa bağımlılık uzun yıllardır tartışılan bir konu.

İthal kaynaklara bağımlılık enerji talebiyle orantılı olarak artıyor. 1990-2016 yılları arasında Türkiye'nin birincil enerji arzındaki net ithalat oranı %52'den %74'e yükseldi, 2018 yılında ise %76 olarak açıklandı.

2018 yılında ithal kaynaklı elektrik üretiminin toplam Türkiye elektrik üretimi içindeki payı %51 olarak açıklandı.

Enerji üretiminde kullanılan iki yakıt için dışa bağımlılığımızsa tabloyu biraz daha karanlık hale getiriyor. Doğalgazda %99,4; petrolde ise yaklaşık %94,6 oranında dışa bağımlılık söz konusu.

Sadece yurttaşların yaşam standartları açısından değil, ekonominin sürekliliği açısından da büyük bir risk tablosu var ortada.

Asıl büyük sorunsu bu durumun sermaye sınıfı tarafından kabullenilmiş olması.

Patronların kâr zarar hesabı içinde serbest piyasa bir değişmez olarak duruyor. Doğalgazda

dışa bağımlılığa baktıklarında tek bir şey görüyorlar: dışarıdan 5'e alıp, içeride 10'a satacakları bir mal!

Oysa, sosyalizmin temel prensiplerinden olan ekonomik planlama bu alanda hayata geçirilerek bağımlılık azaltılabilir, kontrol altına alınabilir, yarattığı riskler giderilebilirdi.

UFUKSUZ SERMAYE İLE ANCAK BU KADAR

Şunu kesinlikle söyleyebiliriz: Türkiye'nin enerji konulu tüm sorunları patron sınıfından kaynaklanıyor.

Emekçi, aydınlanmak, ısınmak için maaşının dörtte birini ayırmak zorunda, çünkü patron sınıfı bunları onun için bir hak olarak görmüyor.

Enerjide dışa bağımlılık artarak derinleşen bir sorun, çünkü enerji politikaları uzun vadeli planlamayı, ufuk sahibi olmayı gerektiriyor.

Kısa vadeli kazanç peşinde koşan sermaye sınıfı burnunun ucunu göremiyor. "Bu işte para var" dedikleri işlere giriyorlar ve ülkenin geleceği için yapılması gereken planlar gündemlerine bile ancak hemen ve kolay para getirecekse giriyor.

ÖZELLEŞTİRME YAĞMA VE HAK GASPIDIR

2001 yılındaki ekonomik krizi takiben çıkarılan petrol, doğalgaz ve elektrik piyasası kanunları AKP'li yıllarda enerjinin bir kamu hizmeti olmaktan iyice uzaklaştırılmasında etkin biçimde kullanıldı. Bu sayede yurttaşların enerjiden faydalanması tamamen ticari bir faaliyete dönüştü. Elektrik alanında üretim şirketlerinin özelleşmesini takiben dağıtım şirketlerinin de özelleşmesiyle özellikle kamusal hizmet veren okul, üniversite, hastane gibi kurumlar yüksek elektrik giderleriyle karşılaştı.

Serbest üretim şirketleri ve özel işlet-

meciliğin enerji alanında toplumun çıkarlarını ve çevresel kaygıları gözetmediği açık. Bu nedenle elektrik üretimi başta olmak üzere enerji ve tabii kaynakların tüm alanlarında merkezi planlamayı hedef olarak benimsemiş bir kamu işletmeciliği; talebi, üretimi ve sürekliliği yönetmek açısından etkili bir çıkar yol. Sosyalizm koşullarında enerjiye erişim tıpkı eğitim, sağlık, ulaşım gibi temel yurttaşlık hakkı olarak görülecek. Okul, hastane gibi kamusal alanlarda, kamu işletmeleri ve üretim birimlerinde tamamen ücretsiz olarak sağlanacak.

YAPILACAK ÇOK ŞEY VAR

Enerji satışında aslan payını alan Cengiz Holding'in vergi borçları silinivermişti. Evsel tüketimden, yani insanların en temel enerji ihtiyacından vergiler alınmaya devam ediyor, affı filan da yok. Evsel tüketimden alınan vergilerin kaldırılması lazım.

Elektrik faturaları yoluyla konut abonelerinden zorla tahsil edilen TRT payı uygulamasına ne demeli? Konutlarımızda kullandığımız elektrik için TRT'ye niye pay verelim. Diğer vergiler gibi bu uygulamanın da kalkması lazım.

Sırtımıza binen yükün bir parçası, görülmemiş bir soygun şekli. Dağıtım şirketleri özelleştikten sonra bunların tahsil edemedikleri kullanımların ve dağıtım şebekesindeki bozuklukların ürünü olan kayıp kaçak bedellerinin yükü de vatandaşa yüklendi. Vatandaşa kullanmadığı elektrik fatura edilmeye başladı. Dağıtım şebekesine yapılması gereken yatırımlar yapılmadığı için, mühendislik hataları ya da eksikleri nedeniyle oluşan kayıplar, elektrik kullanicısından istendi. Oluşan tepkilerden

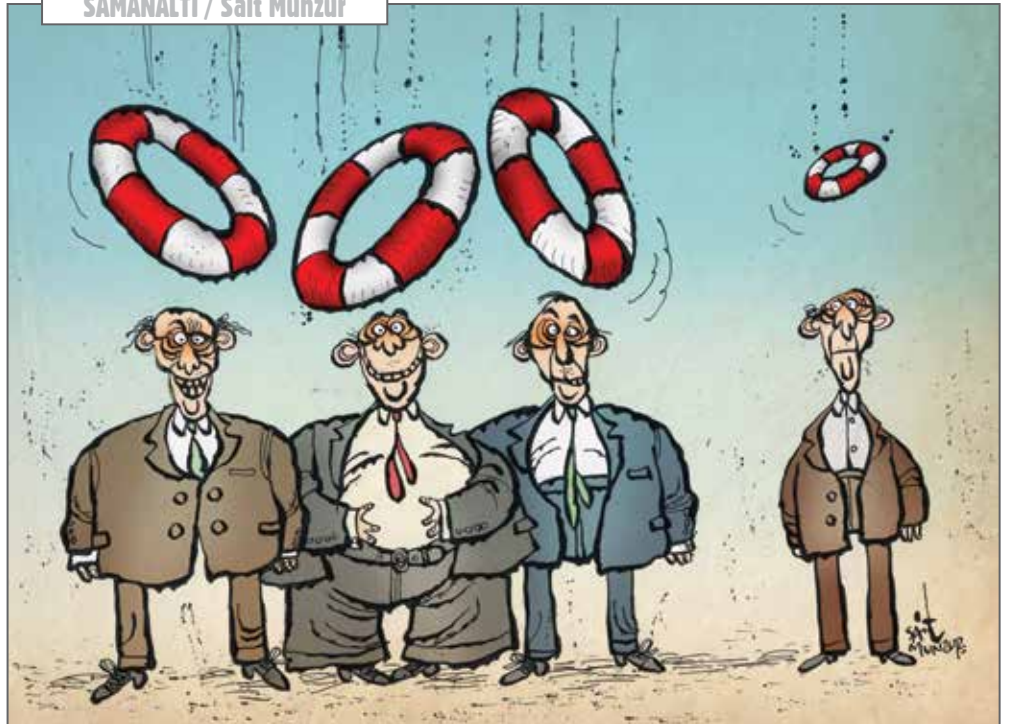
sonra faturalardan "kayıp kaçak bedeli" kaldırıldı ama toplam fatura bedeli içinde yerini kaybetmedi. Bu soyguna da hemen son verilmesi lazım.

Esasen, özelleştirme yağması sürecinde sermayeye peşkeş çekilen elektrik dağıtım işinin de devlet tekeline geçirilmek üzere kamulaştırılması lazım.

Enerji şirketlerine dövizle verilen yüksek alım garantileri var. Söylemeye gerek var mı? Soygunun ve peşkeşin bu hayasız biçimine de son verilmesi lazım. Devlet okullarına, devlet hastanelerine, devlet üniversitelerine haldır haldır elektrik faturaları kesiliyor. Oysa bu kurumlar, kamusal hizmet sağlıyor. Tüm bunların enerji kullanımının bütünüyle ücretsiz olarak sağlanması gerekmez mi?

Evsel elektrik tüketimi temel barınma ihtiyaçlarının karşılanması bir parçası değil mi? Her evin olağan elektrik tüketiminin sembolik bir miktara çekilmesi, örneğin asgari ücretin yüzde biri ile sınırlandırılması doğru olmaz mı?

SAMANALTI / Sait Munzur

'NİYE KAZIKLANIYORUZ' DİYORSANIZ, SEBEBİ BURADA

AKP döneminde yapılan özelleştirmeler sonucunda elektrik enerjisi üretiminde özel sektörün payı 2002'deki %40 düzeyinden, 2018 yılında %85 düzeyine ulaştı.

Dağıtım şirketleri özelleştirildi, böylece elektrik enerjisi alanında devletin rolü iletim ve ticaret ile sınırlandırıldı.

2018 yılı itibarıyla Türkiye'nin elektrik üretiminin yüzde 68'i özel sektör şirketlerinin elinde. Yüzde 12'si yap - işlet modeliyle yine özel sektöre teslim.

Toplam üretimin sadece yüzde 15'i tamamı hazineye ait olan Elektrik Üretim Anonim Şirketi tarafından yapılıyor.

SIRTIMIZDAKİ KAMBUR: FATURALAR

Ücretler yerinde sayarken temel ihtiyaçlara sürekli zam geliyor. Elektrik, su, doğalgaz otomatik zamlanıyor. Faturasını ödeyemeyen milyonların ışığı karartılıyor, susuz bırakılıyor.

Asgari ücretin açlık sınırının dahi altında olduğu Türkiye’de, kriz koşulları ağırlaştıkça halkın en temel ihtiyaçlarını bile karşılaması olanaksız hale geliyor.

Krizle birlikte patronlara düzenli teşvikler vererek “nefes” aldırılan iktidar, sıra emekçilere geldiğinde açlık sınırındaki zammı “jest” olarak sunuyor, yaptığı “jesti” de iğneden ipliğe her şeye zam yaparak geri alıyor.

Halkın yaşam koşullarını daha da zorlaştıran bu zamlar arasında en büyük payı elektrik, doğalgaz ve su gibi zaruri ihtiyaçlar oluşturuyor.

1 Ocak 2020 yılından itibaren uygulanacak olan asgari ücret 2324 lirayken, dört kişilik ailenin ortalama gıda ve barınma harcamaları toplamı, yani “açlık sınırı”, 2 bin 560 lira 66 kuruş olarak hesaplanıyor.

Alınan bu maaşla sağlıklı bir barınma ve beslenme imkânsız hale geliyor. Buna bir de her ay katlanan faturalar eklenince yük iyiden iyiye artıyor.

Kış aylarının gelmesiyle birlikte yurttaşların en temel ihtiyaçlarından biri olan ısınma sorunu gündemin ilk sıralarına çıkıyor. Son iki yılda doğalgaza yapılan yüzde 62’lik zam, halkı hastalıkla açık arasında bir tercihe itmiş durumda.

Aynı şekilde son iki yılda tam yüzde 71 zamlanan

elektrik de her geçen ay daha da kabarmış bir faturayla yurttaşların karşısına çıkmaya devam ediyor.

Gelenen son tabloda milyonlarca yurttaşın doğalgazı, elektriği ve suyu kesiliyor, iktidarın yaptığı “jest” halkın tek bir faturasını dahi karşılamaya yetmiyor.

14,5 MİLYON KİŞİNİN ELEKTRİK, 5,5 MİLYON KİŞİNİN DOĞALGAZI KESİLDİ

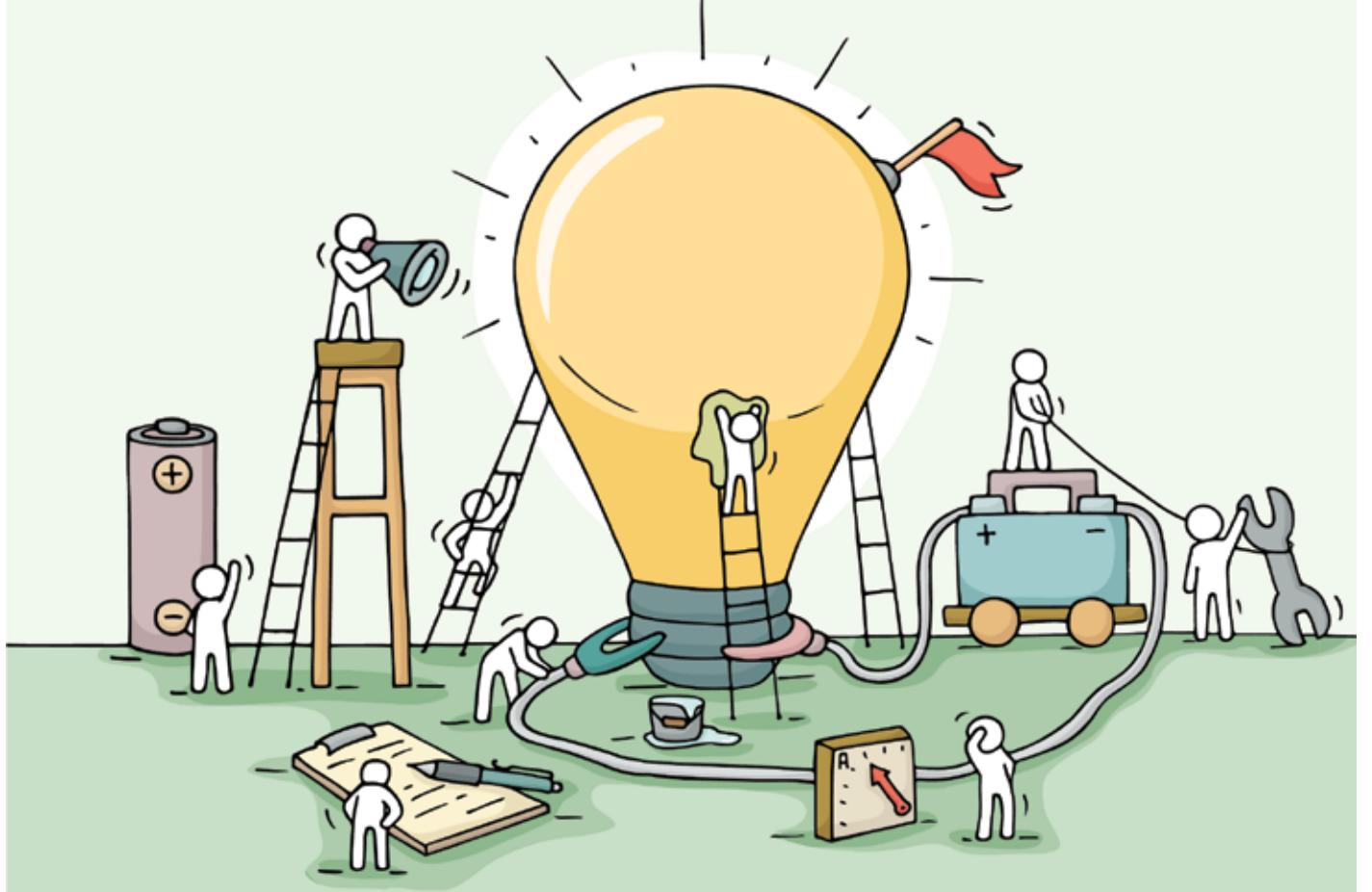
Türkiye Cumhuriyeti Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) verilerine göre, 2014-2018 arasında faturasını ödeyemediği için 14,5 milyon yurttaşın elektriği, yine aynı dönemde faturasını ödeyemediği için 5 milyon 400 bin yurttaşın da doğalgazı kesildi.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez 2019 yılının ilk 9 ayında 3 milyon 365 bin 784 kişi hakkında elektrik borcunu ödeyemedikleri gerekçesiyle işlem yapıldığını, doğalgaz borcunu ödeyemeyenlerin sayısının ise 710 bin 364 olduğunu açıkladı.

ANKARA’DA 624, İSTANBUL’DA 580 BİN KİŞİNİN SUYU KESİLDİ

Bu sayıların yılın geri kalanında artan doğalgaz ve elektrik ihtiyacıyla birlikte çok daha yukarılara çıktığı tahmin ediliyor.

Elektrik ve doğalgaz kesin-

- Son iki yılda elektriğe yüzde 71 zam geldi.
- Son iki yılda doğalgaza gelen zam yüzde 62 oldu.
- 2014 – 2018 yılları arasında 14,5 milyon abonenin elektriği; 5,5 milyon abonenin doğalgazı faturalarını ödeyemedikleri için kesildi.
- 2019 yılının ilk 9 ayında 3 milyon 365 bin 784 kişinin elektriği borcundan dolayı kesildi.
- 2019 yılının ilk 9 ayında doğalgaz borcunu ödeyemeyenlerin sayısı 710 bin 364 oldu.
- Ankara’da son 5 yılda 624 bin abonenin suyu borcundan dolayı kesildi.
- İstanbul’da sadece 2017 yılında 580 bin kişinin suyu borcundan dolayı kesildi.
- Son 3 yılda açma kapama bedeli adı altında yurttaşların cebinden yaklaşık 500 milyon TL alındı.

terleri dışında yurttaşların hayatını zorlaştıran bir diğer başlık ise kaban su faturaları.

ASKİ’nin geçtiğimiz yıl açıkladığı

verilere göre Ankara’da son beş yılda 624 bin 57 abonenin suyu borcunu ödeyemediği için kesildi.

İstanbul’da ise son olarak 2017

yılında açıklanan verilere göre, bir yılda borcunu ödeyemediği için suyu kesilen abone sayısı tam 580 bin oldu.

AÇMA-KAPAMA PARASI SOYGUNU

Yurttaşlar yaşadıkları kriz koşullarında ödeyemedikleri faturalar nedeniyle sık sık elektrik, gaz ve su kesintisiyle karşılaşılıyor. Ellerine geçen ilk parayla kapatılan tesisatı açmaya çalışıyor. İkinci bir soygun da burada yaşanıyor.

Son 3 yılda açma kapama bedeli adı altında yurttaşların cebinden yaklaşık 500 milyon TL alındı. Bu para doğrudan

patronların cebine gitti. Açma kapama bedeli adı altında elektrikte 37 lira ile 189 lira arası bir fatura çıkarılırken, doğalgazda bu bedel 26,5 lira olarak uygulanıyor. Yani yurttaşlar kriz nedeniyle hem elektriksiz hem gassız kalıyor, borcunu ödeyip hizmete kavuşmak istediğinde ise fatura borcuna bir de bu keyfi bedel eklenmiş oluyor.

ÜCRETLER SABİT, ZAMLAR OTOMATİK

Toplu sözleşme hakkına sahip sendikali işçilerin ücretleri bile enflasyon karşısında eziliyor, patronların “kriz” ağlaşmalarıyla, açlık sınırının altında asgari ücret düzenlemeleri yapılıyor.

Ama elektrik ve doğalgaza gelen zamlar “otomatiğe” bağlanmış durumda.

Elektrik tarifi, 2008 yılında Yüksek Planlama Kurulu’nun aldığı bir kararla EPDK tarafından üç ayda bir düzenleniyor. Yani yılda dört defa

elektrik tarifi düzenleniyor. Bu dört düzenleme “otomatik” zam olarak literatüre girmiş durumda.

Doğalgaz zamlarında da yine dümen patronların ihtiyacına göre şekillenmek üzere bir kamu kurumunda, EPDK’da. Geçtiğimiz yıl doğalgaza bir ay arayla yüzde 14,97 ve hemen arkasından yüzde 14,90 zam yapılmış, iki ay içinde halkın ısınma giderleri yüzde 30’un üzerinde pahalanmış.

FATURA KALEMLERİ NELER, NEYE PARA ÖDÜYÜRÜZ?

Önemli bir soru şu: Yurttaşlar gelen faturalarda hangi kaleme ne kadar ödeme yapıyor, ödemenin ne kadar gerçekten kullandığı “hizmetin” bedeli oluyor?

Elektrik faturasına ödediğimiz ücret önceden kalem kalem ayrılarak faturamızda yer alıyordu. Daha sonra getirilen düzenleme ile bu giderler “dağıtım bedeli” başlığı altında birleştirilmişti.

Temmuz 2019’da “dağıtım bedeli” de faturadan çıkarıldı. EPDK durumu “faturada sadeleştirme” olarak açıkladı!

Elektrik faturası bedeli şu kalemlerin toplamıyla oluşuyor:

- Enerji Tüketim Tutarı
- Dağıtım Bedeli (iletim bedeli, Kayıp/Kaçak Bedeli gibi kalemler dağıtım bedeli altında alınıyor)
- Enerji Fonu Bedeli: Aktif Enerji Tüketim Tutarı’nın yüzde 1’i olarak faturaya yansıtılıyor.
- TRT Payı: Aktif Enerji Tüketim Tutarının yüzde 2’si olarak faturaya yansıyor.
- Elektrik (Belediye) Tüketim Vergisi: Aktif Enerji Tüketim Tutarının %5’i, sanayi için ise yüzde 1’i.
- KDV: Faturada KDV harici tüm kalemlerinin toplamının yüzde 18’i.

Bir dönem büyük tepkilere yol açan “kayıp/kaçak” bedeli nizamı bir şekilde tesisatını kullanan, faturasını ödeyen yurttaşlara ödetilmeye devam ediliyor. Sadece ödeyenler, bunun farkında olamıyor.

21. yüzyılda oturduğu konutta aydınlanmak için, çamaşır makinesini çalıştırmak, bilgisayar ya da televizyonunu açmak için kullandığımız elektrikten KDV alınıyor!

ÜRETİM KİMLERE TESLİM EDİLDİ?

24 Ocak kararları, 12 Eylül darbesi ve peşi sıra devam eden özelleştirme yanlısı iktidarlara AKP ile birlikte adeta eşik atarken, kamunun elinde ne varsa bu dönemde teker teker tasfiye edildi. Enerjide büyük oranda dışa bağımlı politikalar izleyen Türkiye, AKP eliyle enerjinin kamu eliyle yönetimini de bütünüyle tasfiye ederken, üretim ayrı, dağıtım ayrı, satış

ayrı hale getirildi ve bu başlıkların tamamı patronlara kârlı zam kapıları olarak sunuldu. Gelenen noktada yurttaşlar faturalarını ödemekte zorlanıyor, patronlarsa bu faturalar sayesinde kârlarına kâr katıyor.

LİSTEDEKİ ŞİRKETLERİ TANIYORSUNUZ

AKP ile birlikte enerjide üretimde-

ONUN SANTRALİ VAR, ÖZEL Mİ ÖZEL

Enerji-Sa’nın 23 enerji üretim santrali var. Bunlardan bazıları şunlar:

- Bandırma Doğalgaz Santrali
- Tufanbeyli Termik Santrali
- Arkun Barajı ve HES
- Yamanlı HES
- Doğançay HES
- Kandil Barajı ve HES
- Köprü Barajı ve HES

Cengiz Enerji’nin 10 enerji

santrali var, bazıları şunlar:

- Beyhan Barajı ve HES
- Oymapınar Barajı ve HES
- Fethiye HES
- Eti Alüminyum Termik santrali
- Murgul HES

Limak’ın 11 santrali var, bazıları şunlar:

- Hamitabat Termik Santrali
- Kemerköy Termik Santrali

- Yeniköy Termik Santrali
- Uzunçayır Barajı ve HES
- Kirazlık Barajı ve HES

Zorlu’nun 17 üretim santrali var, bazıları şunlar:

- Kızıldere 3 JES
- Lüleburgaz Doğalgaz Santrali
- Mercan HES
- Çıldır HES
- Tercan HES

PATRONLARIN ENSESİNDEYİZ

ZARA'NIN 2020 KOLEKSİYONU BELLİ OLDU: TAŞERON İŞÇİLER

Türkiye'de bulunan Zara mağazaları, çalışan başvurularını Inditex üzerinden alıyordu. 2020 itibariyle işçi ihtiyacını Manpower şirketi de karşılamaya başladı. Bunun ilk sonuçları emek düşmanı uygulamalarda görülmeye başlandı.

Manpower şirketi, çalışmaya devam edip etmeyecekleri belli olmadığından kendilerine para yüklü olarak verilen yemek kartlarından yapacakları harcamaların maaşlarından kesileceğini işçilere bildirdi.

İşçiler, bazı arkadaşlarına yemek kartı bile verilmediğini, bu konuda ve diğer konularda şirkete soru soran işçilerin sorularına direkt yanıt bulamadıklarını, bunun yerine şirket tarafından kendilerine toplu olarak ve sorularına cevap olmayan içerikte mesajlar atıldığını söylüyor.

TAŞERON İŞÇİLERİN AĞZINDAN PATRONLARIN MİDESİNE: PRİMLER

Bir diğer emek düşmanı belirti ise Zara'da satış danışmanlarının satış başına aldıkları prim haklarının taşeron olarak işe başlayan işçiler için geçerli olmaması. Yılın en yoğun döneminde maaşlarının büyük kısmını primlerden kazanan Zara çalışanları, kendileriyle aynı işi yapan çalışma arkadaşlarının bu hakkı elde edemediğini belirttiler. Inditex'in binlerce iş başvurusu alırken, taşeron işçi çalıştırmak istemesinin sebebini yönetime soran işçiler, taşeron işçi sayesinde mağaza bütçesinin azalacağı yanıtını aldılar. Yani sebep, Inditex'in prim vermeyerek neredeyse iki kat kâra geçmesi.

İş görüşmesinde maaş, prim ve yemek vaatlerinde bulunan

Manpower şirketi tarafından sadece yemek ve prim konusunda değil maaş konusunda da işçilere eksik bilgi verildiği öğrenildi. Kısmi zamanlı çalışan işçilere 1600 lira maaş alacaklarını söyleyen şirket, bir ayını tamamlayanlara 1600'ün

net ücret olmadığını ve kesinti yaşanacağını söyledi. Hesaplarına yatan tutarı kontrol eden çalışanlar, sonradan söylenen kesintili ücretin de altında maaş aldıklarını gördü.

Kadroya alınacakları vaadiyle

mağazalara gönderilen taşeron işçiler, kimi mağazalardan, "sizi tanımıyoruz" yanıtı alıp geri döndürüldüklerini söylediler. Mağazalarda kendilerine isimleriyle dahi seslenilmediğini anlatan işçiler, numaralandırıldıklarını anlattı.

ÇELİK NAKİŞ İŞÇİLERİ EYLEMLERE BAŞLIYOR

Çelik Nakış Fabrikası, İzmir Çiğli Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nde kurulu. Üniteks ve Cu Tekstil gibi firmalarla iş yapıyor, ZARA, H&M, Bershka, Tommy Hilfiger, Dechatlon, Mango markalarının ürünlerinin baskılarını ve nakış işlemelerini yapıyordu. Fabrika, nakış ve baskı olmak üzere iki bölümden oluşuyor ve yaklaşık 130 işçi çalışıyordu.

23 Aralık günü Çelik Nakış patronu Osman Çelik fabrikadaki makinelerle birlikte fabrikadan kaçınca işçiler Patronların Ensesindeyiz Ağı ile iletişime geçti ve mücadele kararı aldı. 12 Ocak Pazar günü

bir kez daha Çiğli İşçi Evi'nde bir araya gelen işçiler yapacaklarını konuştular. İşçiler yaşadıkları hak gaspının sorumlularının hâlâ adım atmadığını, muhatapların kendilerini yok saydığını söyleyip eylem kararı aldılar.

Önümüzdeki günlerde eylemlere ve direnişe başlayacaklarını söyleyen işçiler "Üniteks, CU Tekstil, Çelik Nakış patronu başta olmak üzere markalar da almadığımız maaşlarımızdan, tazminatlarımızdan, fazla mesailerimizden sorumlu. Bu sorumluluktan kaçamayacaklar" diyorlar.

PATRONLAR CEVAP YETİŞTİRMEKTE ACELE ETTİ AMA...

Boyun Eğme'de geçen hafta özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi emekçilerinin uğradıkları haksızlıklara karşı harekete geçtiklerini yazmıştık. Yayını hazırlarken değerlendirdiğimiz Patronların Ensesindeyiz sitesinde yayımlanan haberin ardından emekçiler Patronların Ensesindeyiz Ağı Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri Komitesi olarak bir de açıklama yaptı. Emekçilerin bu yayınlarına patronlar yanıt vermekte gecikmedi. Tüm Rehabilitasyon Merkezleri Derneği İstanbul il temsilcisi olarak verilen bu cevapta emekçilerin yaptığı açıklamanın eksik bilgi içerdiği, maaşların ve usullerin MEB tarafından belirlendiği, haftalık çalışma süresinin 45 saat olması gerekirken 40 saat çalışıldığı ve İş Kanunu ile kazanılan tüm hakların verildiği yazıldı. Bunların yanında "münferit yaşanan olayların tüm sektöre mal edilmemesi gerektiği" notu da düşülmüştü.

Patronların Ensesindeyiz Ağı Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri Komitesi patronların dernek kanalıyla yaptıkları açıklamaya yanıt verdi. Yanıt şöyle: Haberimizde belirttiğimiz sorunlarımızın büyük kısmının MEB'den kaynaklı olduğunu biliyoruz ve taleplerimizi ilgili bakanlığa iletmeye çalışıyoruz. Zira "patronların", kendiliğinden haklar vermediğini ve vermeyeceğini de gayet iyi biliyoruz. Bunun yanında haberimize gelen cevabın gerçeği yansıtmadığını, patronlar da en az bizim kadar iyi biliyor. Hak gaspları tüm kurumlarda devam etmektedir. Sigortalar gerçek ücretler üzerinden gösterilmemektedir. Maaşlarımız asgari düzeyde gösterilerek

geri kalanı elden verilmektedir.

Asgari Geçim İndirimi (AGİ) hiçbir kurumda ödenmemektedir.

40 SAAT ÇALIŞMA SÜRESİ DEĞİL DERS SÜRESİ

Çalışma süreleri konusunda da çalışma kanununda, iş yerinde bulunulan saat 'çalışma saati' olarak tanımlanır. Bizler 45 saat iş yerlerimizde bulunuyoruz. Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğinde de "Okullar dışındaki kurumlarda eğitim personeli haftada en fazla 40 saate kadar ders okutabilir" ifadesi bulunmaktadır. Haftada 40 saat derse giriyoruz. Üstelik çoğu kez 40 saat üzeri verdiğimiz eğitimlerde ek ücret de almıyoruz.

Yasanın tanıdığı izin günleri ya hiç kullanılmamakta ya da patronların belirlendiği dilimlerde kullanılmaktadır.

MÜNFERİT OLAYLAR DİYEREK GEÇİŞTİREMEZSİNİZ

Münferit olaylar diyerek geçiştirilmeye çalışılan olaylar; arkadaşlarımızın darp edilmesi, tehdit edilmesi ve sürekli mobbinge maruz kalmasıdır. Bunların bir tanesine bile göz yumulmaması gerekirken hepimiz benzeri şeyler yaşıyoruz. Ve bunlara sessiz kalmayacağımızı bildiriyoruz.

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri Komitesi olarak bir araya gelmeye, haklarımızı almak için mücadele etmeye karar verdiğimizizi duyurmuştuk. Bu vesileyle, mücadeleyi güçlendirmek için tüm eğitim emekçilerini Patronların Ensesindeyiz Özel Okul Öğretmen Ağına katılmaya davet ediyoruz.

GARANTİ İNŞAAT İŞÇİLERİ KOMİTESİ KURULDU

Garanti BBVA'nın Pendik kampüsü inşaatında çalışan işçiler geçtiğimiz günlerde Patronların Ensesindeyiz Dayanışma Ağı'na (PE) ulaşmış, ücret ve tazminatlarının kendilerine ödenmediğini, Garanti BBVA tarafından oyalandıklarını dile getirmişlerdi.

Cumartesi günü toplanan işçiler PE ile birlikte 'Garanti İnşaat İşçileri Komitesi'ni kurdular ve ilk toplantılarını gerçekleştirdiklerini ilettiler. Toplantıya, Garanti kampüsünün inşası sırasında birlikte aynı şantiyede çalışmış fakat sonrasında başka şehirlerde çalışmaya gitmek durumunda kalmış işçiler de İstanbul'a gelerek katılmaya sağladı. Toplantıya katılan Garanti işçilerse komitenin ve sonrasındaki eylemlerinin destekçisi

ve katılımcısı olacaklarını ilettiler.

PE avukatlarının da bulunduğu toplantıda işçiler, 'haklarına kavuşabilmek ve bu doğrultuda Garanti BBVA karşısında güçlü bir mücadelenin verileceğini göstermek için ortak bir eylem planı oluşturduklarını ve kararlar aldıklarını' belirttiler.

TOPLANTININ ARDINDAN HAREKETE GEÇTİLER

İşçiler, toplantıda, bir bildiri hazırlanması ve 13 Ocak Pazartesi saat 17.00'de Garanti Teknoloji binası önünde basın açıklaması kararı aldı. Patronların harekete geçen işçilere yanıtı ise gecikmedi. Komiteye ulaşan GarantiBBVA yetkilileri Cuma gününe kadar ödeme sözü verdi.

Komite bunun üzerine bir açıklama daha yaparak GarantiBBVA'nın Pendik kampüsü inşaatının elektrik ve mekanik işlerinin yapımında çalışan 22 işçi olarak 3 aylık maaşlarının ve tazminatlarının ödenmesi için yapma kararı aldıkları eylemi ertelediklerini, "geçtiğimiz saatlerde komitemize ulaşan GarantiBBVA yetkilileri, ücretlerimizi Cuma gününe kadar ödeme sözü vermiş bulunuyor. Bu söz doğrultusunda, bu akşam gerçekleştirmeyi planladığımız basın açıklamasını iptal etme kararı aldık" sözleriyle duyurdu.

İşçiler yaptıkları açıklamada, hak ettikleri ücret ve tazminatların Cuma gününe kadar yatırılması için patronlarda iltarda bulundu.

Doğa Koleji öğretmenleri patronlara sesleniyor: 'SAVUNMA VERMESİ GEREKEN ASIL SİZSİNİZ!'

2019-2020 eğitim öğretim yılının ilk dönemi biterken Doğa Koleji öğretmenleri bir dönem boyunca ücretsiz çalışmaya zorlandı. Öğretmenlerin hak ettikleri ücretler aylardır ödenmediği gibi şimdi de öğretmenleri tazminatsız şekilde işten çıkarabilmek amacıyla türlü bahaneler üreten patron, öğretmenlerden yazılı savunma istiyor!

Patronların Ensesindeyiz Doğa Koleji Öğretmen Komitesi konuyla ilgili bir açıklama yaparak "Savunma Vermesi Gereken Asıl Sizsiniz!" dedi. Komitenin açıklaması şu sözlerle bitiyor:

Bize ve velilere yaşattığınız tüm ekonomik mağduriyetlerin yanında şimdi de öğrencileri için aylardır fedakârlık gösteren bizlere manevi olarak eziyet etmekle ve öğrencilerimizi haksız biçimde öğretmensiz bırakmakla suç işliyorsunuz!

Savunmalarımızı isteyerek yıldırma, bezdirme çabalarınız sonuç vermeyecek!

Eğitim tarihimizde kara bir leke olarak yer almakla kalmayacak; yargı önünde hesap vereceksiniz!

Patronların Ensesindeyiz Doğa Koleji Öğretmen Komitesi

ANKARA VE İZMİR'DE ÖZEL OKUL ÖĞRETMENLERİ ULAŞIM İNDİRİMİ HAKLARINI TALEP EDİYOR

PE Özel Okul Öğretmen Dayanışma Ağı İzmir ve Ankara'daki tüm öğretmenleri indirimli ulaşım hakları için bağlı oldukları belediyelere dilekçe vermek üzere PE Özel Okul Öğretmen Dayanışma Ağı ile irtibata geçmeye çağırıyor.